EXCOMUNIÓ I ABSOLUCIÓ D'UNA ABADESSA. TERESA SANS I DE MONRODON

MONTSERRAT DEL POZO FERRER

Resum
L'abadessa benedictina Teresa Sans i de Monrodon (1705-1781) fou acusada d'abusos competencials amb diversos escrits fins a assolir que el bisbe de Barcelona la castigués amb pena d'"excomunió major" (1755). L'abadessa es defensa mitjançant les institucions del Principat manifestant la justícia de la seva causa. Finalment, amb un document, *Homerus dormitans*, i la intervenció de la Rota de Roma declaren nul·la l'excomunió. En plena Guerra de Successió (1700-1714), el monestir es declarà a favor de l'arxiduc Carles. Així mateix, la seva família va intervenir personalment en la lluita. L'abadessa podria ser víctima política?

Paraules clau
Plet, Abadessa St. Pere de les Puel·les, Bisbe Barcelona, Tribunal Rota Romana.

Abstract
The benedictine abbess Teresa Sans i de Monrodon (1705-1781) is accused of abuse of competence though various writings until the Bishop of Barcelona punish her with the penalty of "excommunion" in 1755. The abbess defends herself through the institutions of the principality manifesting the justice of her cause. At last, document Homerus dormitans *and the intervention of the Roman Rota declared null the excommunion. In the heart of War of Succession 1700-1714, the monastery was declared in favor of the archduke Charles as his own family defends it. Who personally intervene the fight. Could the abbess be victim of the politics?*

Key words
Lawsuit, St. Pere de les Puel·les Abbess, Barcelona Bishop, Roman Rota Tribunal.

INTRODUCCIÓ

A la biblioteca familiar de la Casa Ferrer Noguer de Besalú es conserva el document original referit a l'anul·lació de l'excomunió recaiguda sobre l'abadessa de Sant Pere de les Puel·les, Teresa Sans i de Monrodon, l'any 1758. L'esmentat document és escrit en llatí i contingut en cinc fulls de mida A3 en

bon estat de conservació. Imprès a Barcelona per Joseph "*impresor y librero en la libreria*".

Aquest document exculpador representa el final d'un llarg procés pel qual l'abadessa s'ha de defensar d'una pena d'excomunió. Es tracta d'un dictamen del suprem tribunal de la Rota.

Cronològicament, el final d'aquest procés, evidentment dolorós tant per a la seva persona com per a la condició de monja benedictina, conclou amb la coronació d'una sentència exculpadora. I justament aquesta sentència és el motiu de la recerca sobre aquesta religiosa.

L'abadessa Teresa Sans i de Monrodon presenta un interès afegit per les seves condicions personals, pel seu lligam amb la família feudal dels Monrodon i pel context històric en què es desenvolupa. Les dades i les dates del segle XVIII fan que l'abadessa sigui també el símbol d'una època en la qual tant la monarquia hispànica com el Principat de Catalunya canviaren de signe.

LA FAMÍLIA

Segons Pladevall (2001), Teresa Sans i de Monrodon era filla de Francesc Sans i de Miquel i de Maria de Monrodon, hereva del castell de Monrodon. Els fills: Eulàlia, Gertrudis, Miquel i Carles eren eclesiàstics; M. Francesca i la petita, Teresa, nascuda l'any 1705, que fou nomenada també Tard com a diminutiu amorós pel seu pare, entraren com a puel·les, encara nenes, al monestir de Sant Pere de les Puel·les de Barcelona.

La família Sans d'Arenys de Munt es remunta al segle XVI, amb Francesc Sans i Còdol de Puigcerdà i descendents, fins a Francesc Sans i Dalmau, que fou ennoblit pel rei Felip III (1618).

El segon cognom de Teresa, Monrodon, representa una família d'origen feudal que l'any 1128 apareix amb la signatura de "Raimundi Bonfilii de Montirrotundi", que tenia el domini del castell de Monrodon, a Taradell. Guerau de Monrodon fou mestre del temple. El casal-castell tenia jurisdicció civil, fet que els permetia tenir una argolla prop de la porta.

L'escut Monrodon és de sinople amb un mont florejat d'or de dotze peces. El castell té vestigis romànics i gòtics de conjunt sever amb elements de defensa. Les pedres tenen sentit i vida, vinculades amb persones i fets. Consta que l'any 1128 ja era habitat.

El prestigi de la família i la situació social i econòmica, sens dubte, varen influir en l'abadiat de Teresa, ja que al seu temps aquestes circumstàncies

eren determinants i marcaven també la influència del monestir a tots els efectes: religiosos, polítics i econòmics.

Teresa Sans continuà al monestir de Sant Pere de les Puel·les i professà l'any 1733. Tenia 48 anys quan fou nomenada al càrrec d'abadessa amb el número 68 de l'abaciologi, el 1753, i l'exercí fins al 1781, és a dir, al llarg de 28 anys (visqué doncs, 76 anys). Abans que ella, foren religioses nombroses parentes, com ara M. Teresa Sans i de Miquel, que professà l'any 1681; Magdalena Sans i de Miquel, que professà l'any 1685; Raimunda Sans i de Sala, que professà l'any 1749; Francesca Sans i de Sala, que professà el mateix any que la seva germana, el 1749; M. Antònia Sans i de Sala, que professà l'any 1766, i M. Anna Sans i de Barrutell, que professà el 1779.

Una altra religiosa contemporània a l'abadessa és Emmanuela de Cruïlles, que professà com a benedictina l'any 1711, nomenada sagristana l'any 1729, càrrec que exercí fins a la seva mort, el 1771. A l'arxiu del monestir es conserva el document *Desapropi*, que és una llarga llista dels seus béns i de com vol que es reparteixin. Encomana cinquanta misses en bé de la seva ànima i reperteix els béns entre les nebodes Cecília de Montoliu i Mariana de Cartellà amb molts detalls (Paulí Meléndez, 1945). Tot allò descrit demostra que sovint les seves parentes eren també religioses d'aquest monestir benedictí femení (el masculí era Sant Pau del Camp).

Les puel·les que entraven al monestir no necessàriament ho feien per vocació religiosa, sinó com a alumnes o bé per un temps no definit. Sovint en sortien per casar-se o es quedaven a viure al monestir. La majoria hi eren per vocació religiosa, vestien l'hàbit i seguien les regles establertes amb tot rigor.

El càrrec d'abadessa significava també el de superiora de la comunitat, i es corresponia amb l'abat dels monestirs benedictins. L'origen del càrrec és molt reculat. Sembla que fou San Benet qui fundà una comunitat femenina sota la direcció de la seva germana Santa Escolàstica. L'elecció es feia per votació confidencial. La durada del càrrec era *ad vitam*. A la nova abadessa li calia l'aprovació de la Santa Seu. Portava bàcul, anell i estola damunt l'espatlla dreta, com els diaques. En certs aspectes tenia tota l'autoritat, per l'aprovació directa del Papa. En èpoques medievals, les abadesses de grans i importats monestirs eren dames de gran poder i distinció. Si eren de sang reial, tenien seguici i dignitat de princeses. També hi havia "monges de gràcia", proposades pel rei (difícils d'acceptar per la comunitat religiosa).

La seva influència rivalitzava sovint amb la dels bisbes i abats més venerats i, es tractava d'igual a igual amb els poderosos. Tenien prerrogatives jurídiques, termenals i competencials que des de l'antigor es respectaven i es

conservaven amb rigor. Aquesta autoritat i prestigi regia pel monestir com a cenobi i per a la comunitat que l'habitava.

Regien l'església del seu monestir nomenant "domers" i atorgaven beneficiats. Tenien potestat d'aplicar "censures" i càstigs.

El Papa Innocenci IV, el 1251, donà el poder de demanar, rebre o retenir béns mobles o immobles. Així, l'abadessa Ermessenda, amb els deguts consentiments i expressa llicència de Sant Raimon de Penyafort, ven a Bernat Folcrà de Besalú el Mas Casadevall, entre altres favors. No tenen les abadesses jurisdicció espiritual ni cap autoritat relacionada amb el "poder de les claus".[1]

Algunes prerrogatives, com la nominació de "domers", feia que en algunes circumstàncies, els prelats de Barcelona se sentissin disminuïts dels seus drets i fossin causa de llargs plets que finien en "concòrdies" amb "al·legats" en què les abadesses provaven els seus drets. Aquest és el cas de Constança de Peguera, excomunicada i rehabilitada l'any 1493. Aquestes fonts documentals representen tot un estudi del dret canònic en el seu conjunt i resolucions.

Teresa Sans i de Monrodon, abadessa de Sant Pere de les Puel·les, nasqué en plena Guerra de Successió (1700-1714); per tant, en patí fortament les conseqüències, més encara pel fet de pertànyer a una família seguidora del pretendent a la monarquia hispànica, l'arxiduc Carles d'Àustria, enfrontat amb Felip d'Anjou. Segons consta a la Catalunya Romànica (1998), aquesta comunitat religiosa prengué partit de l'arxiduc en les disputes dinàstiques. Aquesta circumstància, sens dubte, marcà la seva vida i, possiblement, fou causa remota de les acusacions i condemna a la qual fou sotmesa, mostrant en tot moment el seu valor, la seva vàlua i el seu capteniment. Una dama combativa que triomfà amb la justícia a la mà.

SANT PERE DE LES PUEL·LES

Segons Pladevall i Català Roca (1970), el monestir de Sant Pere de les Puel·les és d'origen molt reculat, i el que resta actualment és un preuat joiell històric i arquitectònic de Barcelona. El monument ha estat a bastament estudiat, especialment en la celebració del mil·lenni (1945). La seva fundació es deu als Comtes de Barcelona Sunyer i Riquilda en època del bisbe Guilara

[1] En recordança del "poder de les claus" tot lliurant Jesús les claus a St. Mateu amb el seu poder. Des de llavors, posseir claus és senyal de confiança al seu bon ús.

i es consagrà el 15 de juny del 945, durant el regnat del rei franc Lluís el Pietós. La primera abadessa fou Adelaida, dita Bonafilia, i sembla que ho era dels fundadors.

El setge i la destrucció de Barcelona (Amades, 1984) pel cabdill àrab Al-Mansur l'any 985 fou fatal per al monestir i per a les benedictines o "deodicades", que foren assassinades o venudes com a esclaves. Segons diu la llegenda, l'abadessa Mafalda, que havia estat presa pels àrabs i duta a Mallorca, fou rescatada pel seu germà abans del 989. Sembla que havia exercit d'abadessa al monestir de Sant Joan de les Abadesses algun temps.

L'església-monestir fou consagrada novament l'any 1147. Sabem d'altres restauracions corresponents a altres tantes eventualitats: l'any 1714, com a conseqüència de la Guerra de Successió; el 1835 com a conseqüència de la llei de desamortització; el 1909 per la guerra de la Independència i la Guerra Civil (1936-1939). Amb motiu del procés de desamortització la comunitat fou dispersada i el convent esdevingué presidi. Part dels seus fragments es troben escampats per diversos indrets.

Tot i que la construcció original fou en creu grega, actualment presenta una estructura basilical amb tres naus, ja que ha sofert moltes modificacions i l'enderroc del claustre (1873). Palesa un conjunt complex però identificable com a arquitectura catalana postcarolíngia.

Avui, aquest monument és la parròquia del seu barri complint la seva funció mil·lenària com a centre de culte i la seu de la Federació Catalana de Monges Benedictines[2] (AAVV, 1924). Les religioses, després de la desamortització, construïren un nou monestir al carrer Anglí (1875), obra de l'arquitecte Antoni Robert. La seva vitalitat espiritual, cultural, d'acolliment, de recés i de pregària segueix el mil·lenari esperit benedictí.

CONTEXT HISTÒRIC

El context històric en què viu l'abadessa Teresa Sans i de Monrodon és certament el segle XVIII, que s'enceta amb la Guerra de Successió (1700-1714). Ella neix l'any 1705; per tant, la seva família, el seu entorn i tant els antecedents com els precedents d'aquesta etapa històrica es troben marcats

[2] La Federació Catalana Monges Benedictines (FCMB) té una còpia digitalitzada del document objecte d'estudi d'aquest treball facilitada per l'autora M. del Pozo. [http://www.federaciobenedictines.cat/wordpress/?p=1929]

per la guerra. D'antuvi semblava un enfrontament de partidaris dels candidats a ser nou rei d'Espanya, però aviat va esdevenir un conflicte internacional per la intervenció de les potències estrangeres.

Pel que fa a l'abadessa, fou justament el centre de la polèmica per pertànyer a una família que actuava i lluitava en un dels camps bel·ligerants, els partidaris de l'arxiduc Carles d'Àustria. Evidentment, això els marcà en tots els aspectes. No és estrany, doncs, que l'abadessa en patís les conseqüències. Teresa Sans i de Monrodon sobrevisqué a les dificultats de la guerra, però l'esperava una llarga lluita competencial, molt complexa, a la qual s'enfrontà fins a assolir el reconeixement com a persona i com a abadessa, amb la veritat a la mà.

La Guerra de Successió ha estat a bastament descrita pels millors historiadors i representa un canvi de dinastia no acceptat per la majoria del país. El rei Carles II d'Habsburg morí (1 de novembre de 1700) sense successió deixant hereu el seu cosí Felip d'Anjou (nét del rei de França Lluís XIV). Aquesta herència fou discutida pel seu parent arxiduc d'Àustria fins a arribar a la guerra. Ambdós partits tingueren enfrontaments pendulars. Fins i tot l'arxiduc Carles d'Àustria fou nomenat, a Barcelona, rei d'Espanya amb el nom de Carles III (1703). Li donaren suport nombrosos seguidors contraris a la introducció de la dinastia borbònica i a la influència estrangera (Albareda, 1993).

A la mort de Josep I d'Àustria (1710), l'arxiduc fou cridat a succeir-lo com a emperador, afavorint els partidaris de Felip d'Anjou, que finalment fou nomenat rei d'Espanya amb el nom de Felip V (1701).

Francesc Sans i de Miquel, pare de l'abadessa, lluità contra el Borbó i el seu germà Ramon Sans i de Monrodon als setze anys ja era capità de Granaders (Colomer, 2006). Com molts de catalans, defensà la seva terra (Hernández Cardona, 2002) i seguí tota la lluita al costat del seu pare, i en el setge de Barcelona actuà com a capità de batalles a *La Coronela*. Ambdós lluitaren bravament fins a arribar al setge de Barcelona l'11 de setembre (De la Llave, 1903). Pare i fill patiren les envestides enemigues durant tota la diada. A la capitulació de Barcelona, com altres lluitadors austriacistes, foren empresonats i enviats a Hondarribia durant cinc anys, i no és fins al 1725 que Francesc Sans i de Miquel s'exilià a Viena, mentre el seu fill Ramon, que l'acompanyà a la presó, tornà a refer la seva casa.[3]

[3] Com diu la historiadora Mercè Colomer Bartolí (2006), la casa és com una mena de sediment generacional, una ascensió sòlida i harmònica en qualsevol família més accentuada a l'àmbit de la petita noblesa ascendit graó a graó amb un fort desig de projectar-se cap al futur.

Catalunya en patí les conseqüències amb la pèrdua dels seus drets i també per ser un país fronterer. Aquest dia, al finir l'11 de setembre de 1714, segons diu l'historiador Paulí (1945), la bandera deixà d'onejar al campanar dels Aucells de Sant Pere de les Puel·les. Segons l'historiador, cronista de Barcelona (Balaguer, 1883), la repressió fou tan forta que sols cal recordar el càstig del general Moragues, que, decapitat, fou penjat a la porta de Mar de Barcelona durant deu anys.

El retorn dels exiliats fou possible per la Pau de Viena (1725), i el seu nombre, segons l'historiador Alcoberro (2002) assolí les 16.000 persones. Altres historiadors, com Alemany (1948) i el pare Batllori (cit. per Alcoberro) donen xifres similars. Diu també que hi havia excés de gent i que es parlava "plurilingües". Molts foren tutelats per la família imperial. La seva crònica és important políticament i històrica.

És ben clar, doncs, que tots aquests antecedents familiars marcaren l'abadessa Teresa Sans i de Monrodon, amb un càrrec tan valorat en aquell moment i possiblement també en el futur proper.

L'ACUSACIÓ

Era abadessa des de feia un any quan fou acusada, el dia 30 d'octubre de 1755, per Manuel Salvador i Asensio Sales en un escrit imprès redactat en català[4] (un foli) adreçat a tots els preveres de Barcelona i al nunci (Efftalella, Grassot i Pla, 1756):

"Considerant que les lletres expedides de la nostra cort els dies 10 i 22 d'octubre a instàncies del nostre fiscal presentades a la molt reverenda Teresa Sans i de Monrodon, abadessa del monestir de monges de Sant Pere de les Puel·les, a la qual s'amonestà per quatre vegades per peremptòria monició baix les tres penes imposades per censures pels sagrats cànons i butlla «In Coena Domini» contra pertorbadors i usurpadors de la jurisdicció eclesiàstica, que revoqués o fes cessar llibres on les contenen on fossen continuades les privacions en forma de mandats contra lo Domer Major diferents beneficiats expressats en dits mandats de dita església de Sant Pere de les Puel·les com lo Monitòri tot lo executat pel seu respecte a nos i a la nostra cerciorats ha de donar justes causes per que dites coses

[4] No consta on fou imprès. Té el segell de la Biblioteca de Catalunya.

que fe fer no degués i dita molt reverenda Abadessa no obeí, i per això hagué decidir en pena d'excomunicació major i en les penes imposades pels sagrats cànons en l'execució de la sentència per Nos promulgada en el dia present, denuncien excomunicar-la, «llensada» del gremi de la Santa Església en sentència d'excomunió Major a l'abadessa de dit Monestir menant a dits preveres (tots títols) a que en rebre les presents cartes les publiqueu en vostres esglésies i fixeu les portes i quant tingueu noticia de que dita molt reverenda Teresa Sans i de Monrodon sia en oficis, cessareu en ça presència. I axó fareu mentre tant obtingui el benefici de l'absolució. Si persevera en sa contumàcia gravant les censures recitareu el salm de la maledicció 108: «Deus laudem meam ne tacueris». Any de la Nativitat del Senyor 1755".[5]

Aquesta acusació tan dura i determinant situà l'abadessa en un cas d'abús competencial que és castigat pel mateix bisbe de Barcelona.

Sens dubte, hi intervingueren interessos, rumors i molts altres factors de la maledicència popular. Així sembla explicar-ho el document d'Efftalella (1756) quan planteja decantada la jurisdicció de l'abadessa de S. Pere de les Puel·les, que sembla "*asunto de las conversaciones del vulgo*", com el concepte ridícul de la potestat de les "claus", tal vegada tan sols per veure-les gravades a l'escut del monestir i distreure així els eminents tribunals.

Sovint s'han publicat concòrdies per determinar els límits de les facultats, fins i tot hi ha intervingut la Rota, que ha dictaminat els casos, matèria i circumstàncies en què és permès l'ús de la superioritat. Malgrat això, sembla que l'ambició inspira el domini.

En aquest cas, l'abadessa s'ha cregut prou "armada" per envair els districtes de la potestat ordinària, tot cercant motius de respostes, i sembla molt adient l'advertència del cardenal de Luca.[6]

Algunes prerrogatives, com la nominació de "domers", feia que en algunes circumstàncies els prelats de Barcelona se sentissin disminuïts dels seus drets i fossin causa de llargs plets que finien en "concòrdies" amb "al·legats" en els quals les abadesses provaven els seus drets. Aquest fons representa un estudi del dret canònic per les causes i decrets.

[5] No consta on fou imprès. Té el segell de la Biblioteca de Catalunya.

[6] Giovanni Battista de Luca (1614-1683), cardenal jurisconsult, en "*regularibus discurs*" 1.5.1. a núm. 11 l 13. "*In Monte Brichi Jure 12*" (1689).

En aquestes situacions, la posició del bisbe i la seva cúria no preveia la "contenció", i aquest fet era insòlit en aquesta província, ja que tots els seus prelats la practicaven. Encara que ho varen fer moderadament, tot oblidant el soroll de la defensa que manifestava que la justícia s'estima més la "quietud" com a situació en què podia romandre.

Sans i de Monrodon; Sales; Perelló i Millini, i Barber (1755), i Perelló i Millini (1756), canonge de Tarragona, en un llarg document estructurat en 99 apartats (52 pàg.) anomenat *Canònica Evidència*, fan impugnacions per convèncer de la nul·litat de les "censures" que foren publicades en defensa de la molt il·lustra abadessa de Sant Pere de les Puel·les de Barcelona, el dia 1 de novembre de 1755. Expressa que no vol perjudicar el rellevant mèrit dels seus digníssims advocats, ans al contrari, vol demostrar la seva perspicàcia i ingenuïtat sobre la universal doctrina i assegurar que la seva resposta no podia ser gaire cabal.

Amb els singulars crèdits que amb les seves fatigues havien adquirit, després d'aquell discurs, als quatre mesos es féu públic un altre paper amb el títol de *Demostración Legal*, les controvertides "censures", dient que acudirà al superior que toca. Mentrestant, ningú pot donar aquesta opció, ja que, sovint semblants controvèrsies tenien com a defensa el fet d'haver escrit en favor de la justícia episcopal i no per aversió a la persona, incapaços de tal malifeta.

Per això han imitat el gran cardenal de Luca, que s'ha mostrat just en els seus judicis. Aquella resposta fou ben rebuda i els apassionats per la cúria sens dubte assoliren l'erudició dels contraris, els de l'abadessa, ja que permeten una explicació tan breu. Varen tenir un medi prou proporcionat per la seva justícia, i en aquesta justificació, restar lliures de la "*demostración legal*", com esperaven.

Això és el que se sol fer quan es reconeix que el prelat no tenia aquesta jurisdicció i volgué utilitzar-la. En aquest cas, declara l'ordinari que no volgué ni pogué en aquest afer utilitzar jurisdicció com pogué fer-ho el fiscal amb la mateixa doctrina que al·lega. El document, a la pàg. 58 diu: "Amb l'embranzida en què s'ha assolit aquesta causa no cal «Oraculo Supremo» [possiblement referit a la divina justícia]". S'hi fa constància que les "censures" a favor de l'abadessa són "*notoriamente nulas y no por simple satisfacción o interés, sino contra la evidencia canónica*". Per impugnar-la, proposa tres mesures: 1. Manca de jurisdicció per part del jutge. 2. Manca de culpa en la presumpta rea. 3. Manca de regularitat dels procediments. Cal perdonar aquella extensió del camí que triaria l'ordinari per a la defensa dels fets, ni tan sols ara és culpable.

El nomenament del "domer" i dels beneficiats és inclòs a la jurisdicció ordinària de la qual és propietària l'abadessa, menys en l'església, llevat el que fa referència a la cura d'ànimes.

Seran atemptats i nuls els procediments de l'ordinari. Solament seria dubte quan dit superior resolgui que la facultat de l'abadessa no pot fer comandaments i el fiscal comprovi en quin cas les "censures" són conseqüències de la humana fragilitat o ignorància, deslliurant-la de l'errada en què es troba ara. Però si el fiscal no pot negar l'errada, li caldrà reconèixer, tot parlant intempestivament, publicar el curs de les "censures".

"Així ho sento, sens preveure el judici que ha de resoldre el Superior i sens apartar-me del que ensenya la Santa Mare Església Catòlica Romana tot sotmès a la seva censura que per tot em sotmeto. Tarragona 31 de maig 1755. Dr. Pedro Ignacio Perelló y Millini, canonge de Tarragona."

L'autora del present article vol remarcar que encara que no hi ha cap escrit en què s'esmenti la situació personal de l'abadessa, aquest conflicte competencial entre l'abadia i el bisbat no suposa cap desprestigi per a ella, ja que la institució que representava era molt reconeguda. Per tant, els motius d'aquesta sentència condemnatòria podien ser de caire polític. Probablement, la seva pertinença a una família obertament austriacista, en aquell any 1756, en què els triomfants addictes als Borbons amb el nou rei Ferran VI, practicaven la repressió a tots els efectes. És possible sospitar que l'abadessa Teresa Sans i de Monrodon en fou una víctima, ja que els afers de l'Església estaven vinculats amb els afers polítics i, en aquest cas, el monestir s'havia decantat obertament per l'arxiduc d'Àustria. Per tant, és molt probable que l'abadessa cerqués la pròpia defensa, tal com figura en el document: "*Epítome de los motivos jurídicos que asistieron a la curia eclesiástica de Barcelona para resistirse a firmar la contención que le propuso la Real Audiencia a la ilustre abadesa de San Pedro de las Puellas de la misma ciudad*".

Com a conseqüència de les gestions cursades en defensa de la pena d'excomunió major dictada contra l'abadessa Teresa Sans i de Monrodon, es publicà un "*Nuevo Examen con la manifestación precisa de la nulidad e influencia notoria de las Censuras que por el Muy IIlustre Diocesano fueron publicadas el dia 1 de noviembre del año 1755 en desagravio de la Canónica evidencia que se hizo de lo mismo y respuesta a la demostración legal que quiso confundirla*" (Barber, 1756).

'HOMERUS DORMITANS'

A més dels nombrosos documents, tant els acusadors com els defensors de l'abadessa, apareix un text definitiu de Sanaoja i Henao (1756)[7] anomenat *Homerus dormitans*, signat a Favencia de los Lacetanos,[8] que es conserva a l'arxiu del monestir benedictí de Barcelona. Una demostració apologètica per la qual cerca assolir "*un cúmulo de bienes*". Aquest autor recorda Salomó quan diu: "*Mas tu, dueño de tu valentia, todo lo juzgas con tranquilidad*", perquè vol fer-ho sense presses, malgrat que l'abadessa va recórrer al Senat amb noves "censures".

Homerus dormitans és un llibre escrit en llatí. Té 33 pàgines i fa 20 × 14 cm. Té notes marginals i està en un bon estat de conservació. Està estructurat en tres capítols: *Quid sit firma*, *Nullitas de excesum* i *Nullitas de defectum*. El lèxic amb què s'expressa l'autor és barroc i ampul·lós. Es mostra coneixedor del dret canònic, jurista, entès tant en temes competencials del bisbat de Barcelona com en temes abacials. També es mostra molt llatinista dels temes clàssics, dels quals sovint fa ús en textos fragmentats. Per tot això, el llibre esdevé un veritable tractat d'erudició aplicat a la defensa de l'abadessa excomunicada.

A la pàg. 58 diu: "Amb l'embranzida en què s'ha assolit aquesta causa no cal «Oraculo Supremo»" (s'entén que es refereix al judici diví). Es fa palès que les "censures" són notòriament nul·les no per simple satisfacció ni interès, sinó contra l'evidència canònica. I per impugnar proposa tres mesures: manca de jurisdicció per part del jutge, manca de culpa en la presumpta rea i manca de regularitat dels procediments.

L'autor se sorprèn que els documents entre el bisbe i l'abadessa assoleixin tal grau de violència i que aquest tipus de recursos puguin ser presentats per un eclesiàstic i admesos per un magistrat. El teòleg Suárez al seu llibre *En defensa de la fe* contra el rei d'Anglaterra (llibre IV)[9] diu que no és prou la sospita perquè el judici del prelat sigui correcte. "Qui podria dir que

[7] La traducció d'aquest text, feta pel Ortiz Cano, professor de llengua llatina, orienta, facilita i fa possible la lectura amb notes a peu de plana que encara palesen millor la qualitat del text, com el seu interès personal del document en si mateix. Mereix un fort reconeixement per les notes que recollim.

[8] Nota del Traductor: Favencia significa 'propicia'. El nom romà abreviat de Colonia Favencia Julia Augusta.

[9] Escrit contra el rei d'Anglaterra Enric VIII (1510) en el llibre *En defensa de la fe*.

el nostre bisbe, possiblement, hagi actuat de manera incorrecta? I afegeix: "*Del prelado can otros las arenas, nosotros del prelado los altares*".

A banda de la tasca dels barons, el bisbe cerca protecció, de manera que hi podria haver plet en la "tesi", no tant en la "hipòtesi", que no era obligat de confirmar-la. En les cartes reials hi ha alguna errada en dues possibilitats: per defecte o per excés. Es plany que afers judicials caiguin en una "taca" d'aquesta mena. És per això que aquesta defensa es titula *Homerus dormitans*, ja que Homer, que ho sap tot, algun cop "dormita", fet que vol dir que quelcom d'humà ha passat sobre l'afer que tractem.

Ens és permès d'ésser tan clars a qui honorem: "Muses més rigoroses, es demana l'equitat encara que manqui el dret".

Si és la signatura de dret i l'efecte de la signatura de dret, hi ha la garantia que es pagarà el que es jutgi i es pagarà el que se sentencia. Antigament, quan se citava a un judici, calia preveure dues coses: que se sotmetria al judici i que es pagaria (prèvia fiança). Ho feien els romans i també el dret català. Per tant, qui signa "dret i de dret" es declara sotmès al judici d'aquell. Nul·litat per excés, això és, per la confirmació al dret i del dret presentada per la venerable abadessa.

En primer lloc, la venerable abadessa, segons la nostra hipòtesi, no podria signar "dret i de dret" davant l'audiència reial i, per tant, pel mateix va incórrer en censures decretades de dret i, finalment, que tots els procediments de l'audiència reial són igualment il·lícits i s'atorga nul·litat a les censures.

Els clergues no poden substituir un jutge secular ni el que signa d'opressió, no és cas concedit pels sagrats cànons. Per tant, la venerable abadessa no podia signar de dret i de dret en un recurs davant el Senat Reial. Fora de qualsevol dubte.[10]

Un clergue no signarà de dret davant de magistrats seculars, i menys en afers espirituals com són les "censures".

L'autor acut al jurista Fontanella (1649),[11] que afirma que els eclesiàstics que acudeixen a un jutge secular (en cas no permès) estaran afectats per les censures de la butlla "de Caena Domini" i els caldrà l'absolució del Papa.

[10] Nota del traductor: la crítica d'Homer es refereix a irregularitats mètriques que s'interpretaven com a errades que responen a fenòmens poètics. En castellà hi ha un refrany al qual sembla referir-se l'autor: "*Al mejor escribano se le escapa un borrón*".

[11] Nota del traductor: Plini 25,8,46. Herba betònica que curava tots els mals. Així la màxima jurídica: "*El juramento es como la hierba betónica, buena para todos los males*".

Nul·litat per defecte per la signatura de dret omesa per part del noble advocat del fisc reial en el procés contra l'Il·lustríssim entre les cúries ordinàries i eclesiàstica.

Sempre que s'enceta un contenciós entre les cúries eclesiàstica i secular, segons la concòrdia de la Sereníssima Reina Elionor i el cardenal Bertran, és necessari que la cúria presenti el contenciós a l'altra firma de dret. Queda saber si aquesta fou presentada per l'auditori reial per signar. L'abadessa aplicà la firma de dret per l'afer amb el fisc.

L'autor fa el seu discurs citant Ciceró: "*Actuemos a la manera de los estoicos que suelen tratar los argumentos brevemente. Después nos explicaran como es vuestra costumbre*".

"Nul·litat per excés", això és, per la confirmació al dret i del dret presentada per la venerable abadessa.

1r) L'advocat del fisc reial presenta la firma correcta.

2n) La firma del tal advocat.

Cal recordar que Modestino[12] diu que, en cas dubtós, calia enfrontar-se sempre al fisc. Si aquest accepta la signatura de dret de la venerable abadessa, li cal rectificar la pròpia, i això encalla l'afer. Segons els principis bàsics del dret.

Segons la nostra opinió, no admet la firma de la venerable abadessa en dret canònic si bé en afers d'immunitat eclesiàstica, com en la firma de dret, no podia ser "*fideiussor*"; per tant, la firma de l'abadessa davant el Senat Reial no fou idònia, per tant, tampoc l'adhesió al fisc reial.

Queda aquí clar que no era necessària la signatura de dret per a la venerable abadessa, ja que, com que el plet té lloc entre cúries i no entre persones privades, és, doncs, propi de la firma del fisc. ¿Tal com són les coses, és clar que els procediments, almenys, fallen d'un peu? ¿Qui ignora que l'Il·lustríssim té competència espiritual i una altra d'injúries, segons paraules de l'obra del jurista Pere de Fontanella,[13] capítol 1 de la *Concordia* de la reina Elionor?

"Espero també dels senadors reials que, un cop esborrades les actes, la sentència d'ocupació de temporalitats pronunciada contra l'Il·lustríssim i

[12] Herenio Modestino va ser un jurista postclàssic del segle III. Destacà per la seva preocupació per les relacionades amb la tutela, els fideïcomisos, les manumissions, les penes, entre moltes d'altres. És molt interessant la seva monografia *De excusationibus* ('Les excuses').

[13] Pere de Fontanella, jurisconsult d'Olot (1645). Part de la seva obra és a la biblioteca de la casa Ferrer de Besalú, propietat de l'autora Montserrat del Pozo Ferrer.

la injúria rebuda al seu ànim, ja que els senadors reials superin en equitat, coneixement i erudició com ho solen ser: «Els xiprers als arbustos».

Els altres, havent promogut tan «nefast», tantes despeses de temps i de recursos, res no han aconseguit [serà aplaçat indefinidament]. Tal com requeria Menagio als seus jutges reials, l'avorriment amb certa demostració d'aquest discurs, amb certa distracció, i jo mateix em recuperi amb el conte de Miguel Faermo de Cremona,[14] que escrigué en forma elegant:

Por un secarral y penuria extrema
Erraban dos ranas
Ojalá encontraran en los profundos valles
Algún líquido escondido.
Al final, tras hallar un pozo de agua lleno, una
Recomienda con urgencia el descenso;
Más cauta, en cambio, la otra, y prudente;
Si allá nos echamos,
Y allí, dice, también nos falta agua
¿Como de allí salir podremos?"

Nul·litat[15]

"*Letras Executoriales procedentes de la Sagrada Rota, con que se manda bajo pena de censuras, borrar y tildar de qualesquiera libros y registros las letras monitoriales expedidas en la curia eclesiástica de esta ciudad y sucesiva sentencia de excomunión mayor nula y atendidamente proferida por el Ilustre Don Manuel Salvador del Olmo, Vicario General y oficial del Ilustríssimo Obispo de Barcelona contra la muy Ilustre Sra. Da. Teresa Sans y de Monrodon, abadesa del real monasterio y iglesia parroquial de San Pedro de las Puellas, por ser todo lo ejecutado por dicho V.G. en desprecio de la exención de la ordinaria jurisdicción que indubitablemente a dicha ilustre abadesa de las mandato de manutención a su favor concedido por*

[14] Nota del traductor: aquesta faula és una versió d'una altra faula d'Isop (Aesopica 43, Halm 74). Gabriel Faemo n'és l'autor. S'omet la versió Martheu amb la moral que diu: "*Mando considerar el resultado de los negocios a quienes quieren emprender algo. "Por lo que se debe considerar mucho lo que implica la admisión de un pleito*".

[15] Còpia de l'original procedent de la biblioteca familiar de la casa Ferrer Noguer de Besalú (propietat de l'autora Montserrat del Pozo Ferrer), segons traducció del llatí de Carlos del Pino Andújar.

el Sr. Bichio y canonizado por el Supremo Tribunal. La signatura de justicia de las sentencias de la misma Rota y de la pendencia del pleito en ella. Barcelona Josef Altes, impresor y librero con libreria".

El rei Ferran VI al nunci apostòlic, al bisbe de Barcelona i altres bisbes veïns i altres persones de jurisdicció espiritual, temporal o ordinària subjectes a l'església.

Roma i llurs lloctinents, vicaris o oficials generals, així com als jutges, la cúria fiscal del bisbe de Barcelona i religiosos en general i a tothom a qui interessi:

"*Concordias mandato de manutención a su favor concedido por el Sr. Bichio y canonizado por el supremo tribunal de la signatura de justicia, de las sentencias de la misma Rota y de la pendencia del pleito en ella". Barcelona por Josef Altes impresor y librero con librería*".

Resum del text explicatiu de la nul·litat:

El rei Ferran VI, al nunci apostòlic, al bisbe de Barcelona i altres bisbes veïns i a altres persones de jurisdicció espiritual, temporal o ordinària subjectes a l'Església.

Roma, i llurs lloctinents, vicaris o oficials generals i a tots els religiosos en general així com als jutges, la Cúria Fiscal del bisbe de Barcelona i a tothom a qui interessi.

Autor: Pere Francesc Buffius (1757), doctor en dret canònic, capellà del Papa, degà de la Sagrada Rota, jutge comissionat de la present causa. Antecedents-justificació: Teresa Sans i de Monrodon abadessa actual de Sant Pere de les Puel·les de Barcelona exempta de tot tipus de jurisdicció ordinària i subjecta a la Santa Seu privà de la manutenció quotidiana l'hebdomadari major i altres beneficiats de l'església del monestir perquè van rebutjar prestar-li obediència tot ocupant-se de la celebració de les misses malgrat les seves exempcions, concòrdies i manaments de la manutenció atorgats pel Bicchio i les sentències de la Sagrada Rota. L'hebdomadari i els beneficiats van recórrer a la cúria episcopal, la qual va considerar que la seva jurisdicció ordinària havia estat torbada i va enviar tot seguit cartes monitòries contra l'abadessa i, com a aquesta, va tornar-los a privar de les porcions de la manutenció, li enviaren una sentència d'excomunió major, que es proclamà en edictes i cartells. Mentre això passava, l'abadessa va enviar una citació al tribunal de la Rota de Roma per purgar suposats atemptats en contra del promotor fiscal de la cúria episcopal

de Barcelona i contra els hebdomadaris i els beneficiats. I en fou absolta, primer, durant sis mesos, després fins a la fi de la causa. Posteriorment, el 28 de març de 1757, la Rota Romana decidí declarar nul tot el procés. La decisió presa fou, doncs, favorable a l'abadessa en contra del procurador del promotor fiscal dels hebdomadaris i els beneficiats. I va fer el seu decret definitiu, en el qual manaren purgar els atemptats comesos en menyspreu de l'exempció de la dita abadessa, i per això manaren ratllar i esborrallar tots i cadascun dels actes fets per la cúria episcopal de Barcelona, especialment el recurs fet pels dits hebdomadaris i beneficiats de l'església del monestir contra l'abadessa, les cartes monitòries i la posterior sentència d'excomunió. I a tots aquests només els condemnaren a pagar les despeses. I, com que aquest decret era definitiu i hi va haver un recurs per part del promotor fiscal de la dita cúria, el tribunal del 12 de gener del present any va respondre que ja no hi havia més apel·lacions possibles i decidiren resoldre i abolir.

La sentència d'excomunió

Disposició

Decreta i absol que, en virtut de la santa obediència i de les penes que hi haurà per als que no compleixin, es mana que, en l'espai de sis dies després de la presentació i notificació d'aquest document, compleixin aquest decret definitiu que ordena que siguin esborrallades i ratllades les cartes monitòries i la posterior sentència d'excomunió. I per aquesta execució mana al promotor fiscal de la cúria episcopal que aboleixi, destrueixi i anul·li de qualsevol llibre o registre que sigui necessari, les cartes monitòries, la sentència d'excomunió major feta contra l'abadessa, i tots els altres documents relacionats amb l'execució, que es declaren nuls i sense cap validesa.

Sancions: si per casualitat totes aquestes ordres, que a ells pertoquen, no es compleixen, se'ls desplaçarà dels seus càrrecs, se'ls prohibirà entrar en esglésies, monestirs o capelles i s'iniciarà un procés judicial en contra seu. Autor: Església Catòlica. Rota Romana: 6 d'agost de 1757. Palau de la Rota, Roma. Data: 1 de febrer de 1758, Palau de la Rota Romana (recepció del document).

Títol atribuït: El tribunal de la Rota Romana ordena esborrar les cartes monitòries i la sentència d'excomunió fetes per la cúria del bisbe de Barcelona contra Teresa Sans i de Monrodon, abadessa del monestir de Sant Pere de les Puel·les per l'afer de la manutenció de l'hebdomadari major i altres beneficiats de l'església del monestir.

CONCLUSIONS

És difícil finir aquest relat amb l'objectivitat històrica. Els fets evidencien que aquesta excomunió desenvolupa tot un procés judicial que mostra el triomf de la justícia amb la sentència d'anul·lació.

Tot i que aquest plet es resol a favor de Teresa Sans i de Monrodon, el rerefons de la guerra dóna un to dramàtic a la família austriacista i a una "puel·la" religiosa esdevinguda abadessa. El procés esdevé llarg i dolorós per a la congregació benedictina i per a l'abadessa.

Tan sols feia un any que havia assolit aquest càrrec i ja era qüestionada per la cúria; per tant, el fet d'encausar-la apunta que no es tractava just de qüestions competencials, sinó més aviat polítiques.

Tal vegada, des de la perspectiva patriarcal, s'esperava que una autoritat femenina fos vulnerable enfront d'una altra tan potent com la del bisbe i la cúria episcopal. I crida l'atenció la benèvola justificació de la greu fallida d'excomunió del bisbe (*Homerus dormitans*) formulada per la pròpia defensa de l'abadessa.

Històricament, sorprèn la fermesa amb què l'abadessa defensa els seus drets competencials, els seus drets polítics i també els de la seva família. Aquest estudi ha permès donar visibilitat a una gran persona. Una dama que triomfà amb la justícia a la mà en una època adversa.

És un goig poder descobrir i disposar d'informació tan interessant, ja que abraça una etapa històrica amb unes conseqüències molt importants que han arribat fins avui, com ara la coincidència amb l'aniversari de la Guerra de Successió (1714-2014), presentant com a protagonista la figura d'una dona abadessa, Teresa Sans i de Monrodon.

Aquest ha estat el motiu del present treball, que també fa palesa la rellevància dels fons dels arxius privats per al coneixement científic i la seva divulgació.

REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES

AAVV (1924). *La congregació benedictina de Montserrat a Àustria i a la Bohèmia*. Montserrat: ed. de l'Abadia.

ALBAREDA, J. (1993). *Els catalans i Felip V. De la conspiració a la revolta (1700-1705)*. Barcelona: Vicens Vives.

ALCOBERRO, A. (2002). *L'exili austriacista*. 2 vol. Barcelona: Fundació Noguera.

ALEMANY, L. (1948). *Aportación a la bibliografía mallorquina de la Guerra de Sucesión*. Palma de Mallorca: A. Alcover.

AMADES, J. (1984). *Històries i llegendes de Barcelona*. Barcelona.

BALAGUER, V. (1883). *Historia de Catalunya y de la Corona de Aragón*. Vol. 5, llibre 11. Barcelona: Salvador Melero.

BARBER, J. (1755). *Demostración legal de los motivos que precisaron al Ilustre Señor Manuel Salvador y del Olmo, Doctor en sagrados cánones Arcediano de Badalona y Vicario General , por el Ilustrísimo y Reverendísimo Don Asensio Sales Obispo de Barcelona, del Consejo de S.Majestad a declarar y manda publicar incursa en las censuras a la Ilustre Sra. Doña Theresa Sans y de Monrodon Abadesa*. Barcelona en la imprenta de vda. Teresa Piferrer.

BARBER, J. (1756). *Nuevo examen con manifestación precisa de la nulidad e influencia notoria de las censuras que por el Ilustre Diocesano fueron publicadas el día 1 de noviembre del año 1755 en desagravio de la canónica evidencia que se hizo de lo mismo y representa a la demostración legal que quiso confundirla*. Tarragona en la imprenta de Joseph Barber.

BUFFIUS, P.F. (1757). *Letras executoriales emanadas de la Sagrada Rota con que se manda bajo pena de censuras, borrar y tildar qualesquiera libros y registros las letras monitoriales, expedidas en la curia eclesiástica de la ciudad, y sucesiva sentencia de excomunión mayor, nulla, atentadamente proferida por el ilustre Don Manuel Salvador del Olmo, vicario general y oficial del Ilmo. Sr.Obispo de Barcelona contra la muy ilustre Sra. Dña. Theresa Sans y de Monrodon, abadesa del Real Monasterio, y iglesia parroquial de San Pedro de las Puellas*. Barcelona: Jesus Maria Joseph Altès, impresor y librero (doc. traduït del llatí per Carlos Pino Andújar).

Catalunya Romànica (1998). Abaciologi. Vol. XX. Barcelona: Enciclopèdia Catalana. Generalitat de Catalunya. UNESCO.

COLOMER, M. (2006). *Ramon Sans de Monrodon: un austriacista a Arenys de Munt*. "Fulls Arenyencs de Cultura", *11*. Ajuntament Arenys de Munt.

DE LA LLAVE, J. (1903). *El sitio de Barcelona en 1713-1714. Estudio histórico*. Madrid: Imprenta del Memorial de Ingenieros del Ejército.

EFFTALELLA, F.; GRASSOT, G. i PLA, J. (1756). *Demostración legal de los motivos que precisaron al ilustre señor D. Manuel Salvador y del Olmo, doctor en sagrados cánones ... : por el ilmo. y revmo. Sr. Don Asensio Sales, obispo de Barcelona ... declarar y mandar publicar incursa en las censuras la ilustre señora doña Teresa Sans y de Monrodon, abadesa del monasterio de San Pedro de las Puellas*. Barcelona: Arxiu de l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau.

EFFTALELLA, F. (1756). *Epítome de los documentos jurídicos que asistieron a la curia eclesiástica de Barcelona para resistirse a firmar la contención que le propuso la Real Audiencia de la Ilustre abadesa de S. Pedro de las Puellas de la misma ciudad.* Barcelona: Arxiu de l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau.

FERRER, J.; SANAHUJA, M. i BOFARULL, M. (1679). *Demostracion pvblica, con fvndamentos solidos, en ivstificacion, de los procedimie[n]tos echos, por la ... abadesa del R. Monasterio de S. Pedro de las Puellas de Barcelona y sus oficiales : y de la nullidad notoria padecen los echos, por el señor arçobispo obispo de Barcelona y censuras que se siguieron contra dicha abadesa y oficiales*. Barcelona.

FLÓREZ, E. (2012). *La España Sagrada*. Madrid: ed. Agustiniana.

HERNÁNDEZ CARDONA, F.X. (2002). *Història militar de Catalunya: aproximació didàctica.* "*La defensa de la terra*", vol. 3. Barcelona: Rafael Dalmau.

PAULÍ MELÉNDEZ, A. (1945). *Llibre de visites*. Barcelona: Arxiu del monestir benedictí de Sant Pere de les Puel·les.

PERELLÓ I MILLINI, P.I. (1756). *Canònica Evidencia*. Tarragona. Biblioteca de Catalunya.

PLADEVALL, A. i CATALÀ ROCA, P. (1970). Monestirs catalans. Barcelona: Destino.

PLADEVALL, A. (2001). *Mont-rodon: passat i present d'un gran llinatge i d'un casal osonenc*. Vic: Diac.

SANAOJA I HENAO, C. (1756). *Homerus dormitans*. Barcelona: Biblioteca del monestir benedictí de St. Pere de les Puel·les. Traducció: Xavier Ortiz Cano.

SANS I DE MONRODON, T.; SALES, A.; PERELLÓ i MILLINI, P.I.i BARBER, J. (1755). *Por la muy ilustre Dª Teresa de Sans y de Monrodon, abadesa del real monasterio de S. Pedro de las Puellas de la ciudad de Barcelona, nuevo examen con manifestacion precisa de la nulidad è injusticia notoria de las censuras que por el muy ilustre Diocesano fueron publicadas en el dia 1 de noviembre del año 1755, en desagravio de la Canonica evidencia que se hizo de lo mismo y respuesta a la Demonstracion legal que quiso confundirla*. Tarragona: Imprenta de Joseph Barber.

[Recepció de l'article: 21-1-2015]
[Acceptació de l'article: 29-6-2015]

Soldat de cavalleria català
(M. Colomer-Arenys de Munt)

Escut de la família Sans
(M. Colomer-Arenys de Munt)

Casal-Castell de Monrodon
(Monrodon: A. Pladevall-Català Roca)

Escut de la família Monrodon
(M. Colomer-Arenys de Munt)

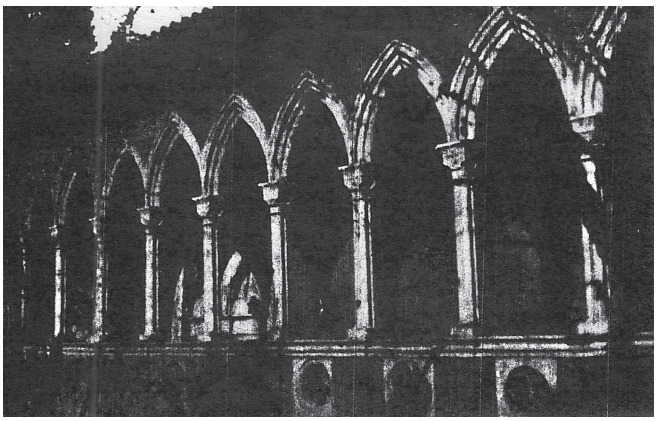

Claustre de S. Pere de les Puel·les (Reconstruït a Terrassa-M. Colomer-Arenys de Munt)

El setge de Barcelona
(1714)

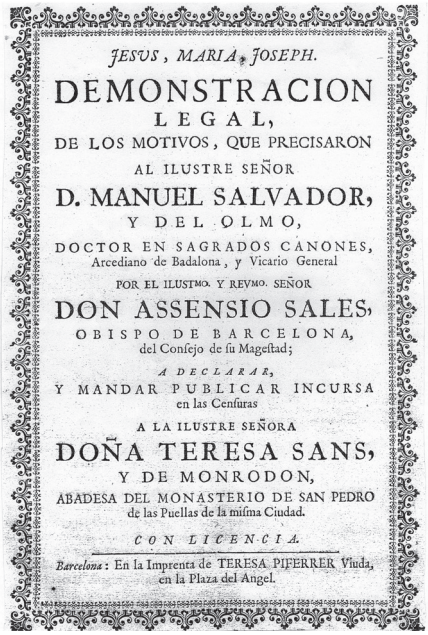

JESVS, MARIA, JOSEPH.

DEMONSTRACION
LEGAL,
DE LOS MOTIVOS, QUE PRECISARON
AL ILUSTRE SEÑOR
D. MANUEL SALVADOR,
Y DEL OLMO,
DOCTOR EN SAGRADOS CANONES,
Arcediano de Badalona, y Vicario General
POR EL ILUSTMO. Y REVMO. SEÑOR
DON ASSENSIO SALES,
OBISPO DE BARCELONA,
del Consejo de su Magestad;
A DECLARAR,
Y MANDAR PUBLICAR INCURSA
en las Censuras
A LA ILUSTRE SEÑORA
DOÑA TERESA SANS,
Y DE MONRODON,
ABADESA DEL MONASTERIO DE SAN PEDRO
de las Puellas de la misma Ciudad.
CON LICENCIA.
Barcelona: En la Imprenta de TERESA PIFERRER Viuda,
en la Plaza del Angel.

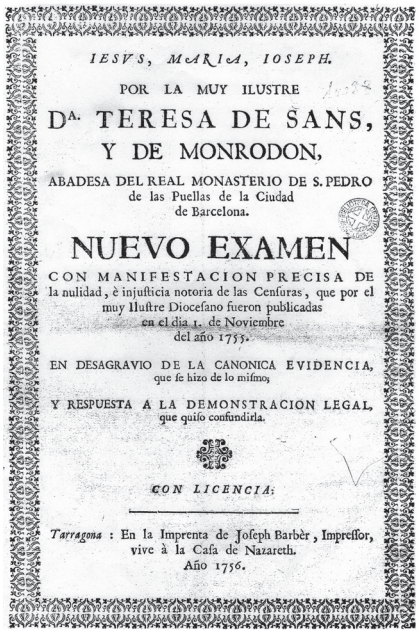

IESVS, MARIA, IOSEPH.

POR LA MUY ILUSTRE
DA. TERESA DE SANS,
Y DE MONRODON,
ABADESA DEL REAL MONASTERIO DE S. PEDRO
de las Puellas de la Ciudad
de Barcelona.
NUEVO EXAMEN
CON MANIFESTACION PRECISA DE
la nulidad, è injusticia notoria de las Censuras, que por el
muy Ilustre Diocesano fueron publicadas
en el dia 1. de Noviembre
del año 1755.
EN DESAGRAVIO DE LA CANONICA EVIDENCIA,
que se hizo de lo mismo;
Y RESPUESTA A LA DEMONSTRACION LEGAL,
que quiso confundirla.
CON LICENCIA:
Tarragona: En la Imprenta de Joseph Barbèr, Impressor,
vive à la Casa de Nazareth.
Año 1756.

Declaració d'excomunió
(Còpia-Biblioteca de Catalunya)

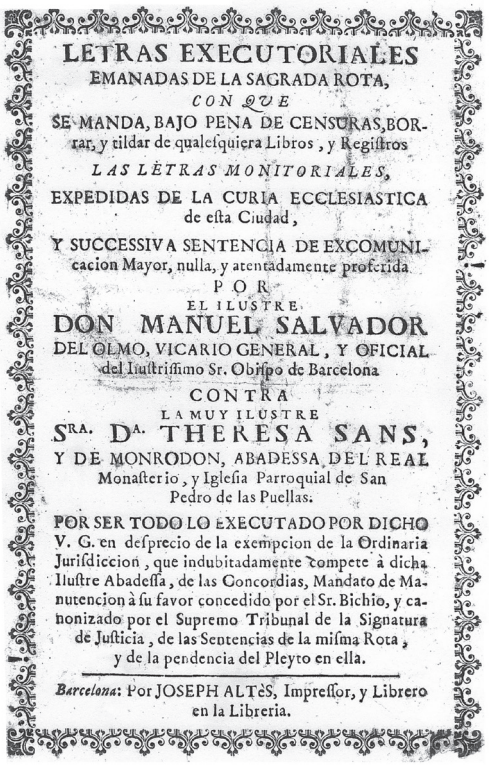

LETRAS EXECUTORIALES
EMANADAS DE LA SAGRADA ROTA,
CON QUE
SE MANDA, BAJO PENA DE CENSURAS, BORRar, y tildar de qualesquiera Libros, y Registros
LAS LÈTRAS MONITORIALES,
EXPEDIDAS DE LA CURIA ECCLESIASTICA de esta Ciudad,
Y SUCCESSIVA SENTENCIA DE EXCOMUNIcacion Mayor, nulla, y atentadamente proferida
POR
EL ILUSTRE
DON MANUEL SALVADOR
DEL OLMO, VICARIO GENERAL, Y OFICIAL del Ilustrissimo Sr. Obispo de Barcelona
CONTRA
LA MUY ILUSTRE
SRA. DA. THERESA SANS,
Y DE MONRODON, ABADESSA DEL REAL Monasterio, y Iglesia Parroquial de San Pedro de las Puellas.
POR SER TODO LO EXECUTADO POR DICHO V. G. en desprecio de la exempcion de la Ordinaria Jurisdiccion, que indubitadamente compete à dicha Ilustre Abadessa, de las Concordias, Mandato de Manutencion à su favor concedido por el Sr. Bichio, y canonizado por el Supremo Tribunal de la Signatura de Justicia, de las Sentencias de la misma Rota, y de la pendencia del Pleyto en ella.
Barcelona: Por JOSEPH ALTèS, Impressor, y Librero en la Libreria.

Anul·lació de l'excomunió
(Biblioteca de l'autora, M. del Pozo)

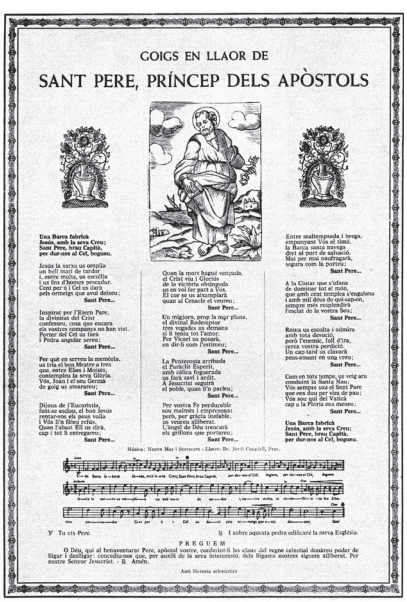

GOIGS EN LLAOR DE
SANT PERE, PRÍNCEP DELS APÒSTOLS

Una Barca fabrida
Jesús, amb la seva Creu;
Sant Pere, Israel Capità,
per dur-nos al Cel, bogueu.

Jesús la sacra un oratjola
un bell matí de tardor,
i, entre molts, se escoltà
Pedre, que ja havia estat
Crist per ¡i Cel un cierl,
pels ormeigs que avui deieu;
Sant Pere...

Inspirat per l'Esperit Pare,
in divinam del Crist
confessió, cosa que encara
els vostres companys no han vist.
Portar del Cel us farà
i Pedra angular serre;
Sant Pere...

Per qué en serres la escoltà,
us trà el bon Mestre a tres
que, entre Elias i Moisès,
contempleu la seva Glòria.
Vós, Joan i el seu Germà
de goig us emocionàreu;
Sant Pere...

Dilous de l'Eucaristia,
fidel-se endins, el bon Jesús
restaurava els peus vulla
de tots els seus Apòstols.
Quan l'àpset Ell us dirà,
cap i tot li entregareu;
Sant Pere...

Quan la mort hagué vencuda,
el Crist vos i Glòrias
de la seva Resurrecció
Ell us mostrà que ell a Ell,
el cor se us alumplarà
quan al Cenacle el veureu;
Sant Pere...

Un migjorn, arran la mar plana,
el divinal Redemptor
tres vegades us demana
si li treia tot l'amor.
Per Ell ¿qué us ha demanat
es dir-li com l'estimeu;
Sant Pere...

La Pentecosta arribada
Ell us ha de trobar
amb ardida fulgurada
un fuch xaut i ardit.
A Jerusalèm sagrada
el poble, quan li'n parleu;
Sant Pere...

Per vostra Fe perdurable
sos mulrtes i empresonat
però, per gràcia instable,
Ell us ha alliberat.
L'àngel de Déu invocarà
els grillons que portareu;
Sant Pere...

Entre malteriposda i berga,
la Barca vostra navega
fa fuscia contra tempes
dret al port de salvació.
Mai per mia naufragarà,
segura com la portiu;
Sant Pere...

A la Ciutat que s'alfana
de dominar tot el món,
que amb cent temples s'engalana
i amb mil dóns de qui-sapori,
sempre ¡mes resplendirà
l'Fuchar de la vostra Seu;
Sant Pere...

Rosta un escola i admira
amb tota devoció,
però l'eremita, fill d'Ira,
(ossa vostra perdició).
Ell ¡ha de ¡ser ¡ajudat
pròsoamant en una creu;
Sant Pere...

Com en tots temps, ¡a veig ara
Vós sereu ¡ajudat
Vós sereu ¡ajudat
que ¡mes dun per vós de pau:
Vós sou qui del Vaticà
cap o la Pàtria ¡ens mesur;
Sant Pere...

Una Barca fabrida
Jesús, amb la seva Creu;
Sant Pere, Israel Capità,
per dur-nos al Cel, bogueu.

Música: Mestre Mas i Serracant - Llatí: Dr. Jordi Cassiell, Pbre.

Y Tu ets Pere. ℟ I sobre aquesta pedra edificaré la meva Església.

PREGUEM

O Déu, qui al benaventurat Pere, apòstol vostre, confiàreu-li les clues del regne celestial donàreu poder de lligar i desllegar: concediu-nos que, per ascolt de la seva intercessió, dels llegaires nostres siguem alliberat. Per nostre Senyor Jesucrist. ℟. Amén.

Amb licència eclesiàstica

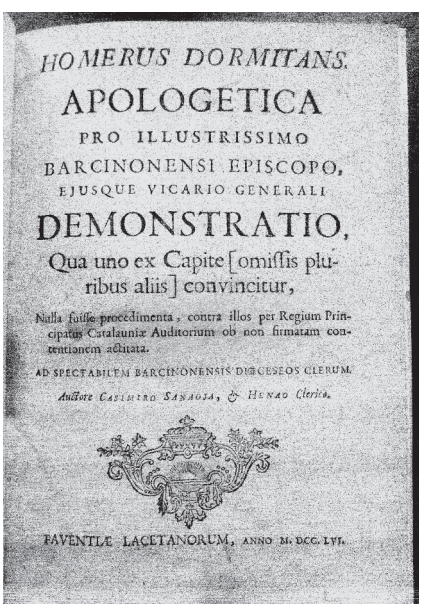

HOMERUS DORMITANS.
APOLOGETICA
PRO ILLUSTRISSIMO
BARCINONENSI EPISCOPO,
EJUSQUE VICARIO GENERALI
DEMONSTRATIO,
Qua uno ex Capite [omissis pluribus aliis] convincitur,
Nulla fuisse procedimenta, contra illos per Regium Principatus Catalaunia Auditorium ob non firmatam contentionem adhibita.
AD SPECTABILEM BARCINONENSIS DIŒCESEOS CLERUM.
Auctore CASIMIRO SANAOSA, & HENAO Clerico.
FAVENTIÆ LACETANORUM, ANNO M. DCC. LVI.